

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. februar 2017
Kontor: Enheden for Internationalt
Politisarbejde
Sagsbeh: Anne Vibe Bengtsen
Sagsnr.: 2017-0030-5235
Dok.: 2202208

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 302 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. januar 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Anders Sparholt Jørgensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 302 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren sende en oversigt over hvilke regler der er i den gældende såvel som den nye Europol forordning, vedrørende databeskyttelse i forhold til lagring og opbevaring af data, samt hvem der har adgang til hvilke typer af data?”

Svar:

1. Det følger af artikel 10, stk. 1, i Rådets afgørelse af 6. april 2009 om oprettelse af Den Europæiske Politienhed (Europol), at Europol kan behandle oplysninger og efterretninger, herunder personoplysninger, i det omfang det er nødvendigt for, at Europol kan nå sine mål og i overensstemmelse med rådsafgørelsens regler. Det følger endvidere af bestemmelsen bl.a., at Europol opretholder og vedligeholder Europols informations-system (EIS) og de analyseregistre, som er reguleret i rådsafgørelsens artikel 14.

2. Det fremgår af artikel 12, stk. 1, at de oplysninger, der registreres i EIS, skal vedrøre personer, der i overensstemmelse med den pågældende medlemsstats nationale ret mistænkes for at have begået eller have deltaget i en strafbar handling, der henhører under Europols kompetence, eller som er dømt for en strafbar handling, eller personer, om hvem der ifølge den berørte medlemsstats nationale ret er konkrete indicier for eller rimelig grund til at tro, at de vil begå strafbare handlinger, som henhører under Europols kompetence.

Artikel 12, stk. 2, regulerer hvilke oplysninger vedrørende de personer, der er omfattet af artikel 12, stk. 1, der må omfattes af registeret. Dette gælder oplysning om navn, fødedato og fødested, nationalitet, køn, bopæl, erhverv og opholdssted samt socialsikringsnummer, kørekort, identifikationsdokumenter og pasoplysninger. Registeret må desuden om nødvendigt omfatte oplysninger om andre kendetegn, som kan tjene til at identificere personen, herunder f.eks. fingeraftryksoplysninger og dna-profil.

Ud over de i stk. 2 omhandlede oplysninger kan informationssystemet dog også anvendes til at behandle en række øvrige oplysninger om strafbare forhold vedrørende personkredsen omfattet af stk. 1. Dette gælder bl.a. oplysninger om strafbare handlinger, formodede strafbare handlinger samt oplysninger om, hvornår, hvor og hvordan de blev begået eller formodes begået og mistanke om medlemskab af en kriminel organisation, jf. artikel 12, stk. 3.

Retten til at foretage søgning i EIS er forbeholdt de nationale enheder, forbindelsesofficererne, Europols direktør, vicedirektører og bemyndigede medlemmer af Europols personale. Europol kan søge efter oplysninger, hvis det er nødvendigt for udførelsen af Europols opgaver i en konkret sag. De kompetente myndigheder, som medlemsstaterne har udpeget, kan dog også søge i EIS. Resultatet af en sådan søgning vil imidlertid kun vise, om de ønskede oplysninger er lagret i informationssystemet, og nærmere oplysninger vil skulle indhentes fra den nationale enhed. Der henvises i den forbindelse til rådsafgørelsens artikel 13.

3. Analyseregistre kan indeholde oplysninger om de personer, der er omfattet af artikel 12, stk. 1. Analyseregistre kan dog også indeholde oplysninger om personer, der kan blive indkaldt som vidner i forbindelse med efterforskninger af de pågældende strafbare forhold eller i efterfølgende straffesager, personer, der har været offer for en af de pågældende strafbare handlinger, eller om hvem visse omstændigheder giver grund til at antage, at de kan blive offer for en sådan strafbar handling, kontakt- og ledsagepersoner og personer, som kan skaffe oplysninger om de pågældende strafbare handlinger.

Behandling af personoplysninger om racemæssig eller etnisk oprindelse, politiske holdninger, religiøs eller filosofisk overbevisning og fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt oplysninger om helbredsforhold eller seksuelle forhold er kun tilladt, hvis det er strengt nødvendigt af hensyn til det pågældende registers formål, og hvis disse oplysninger supplerer andre personoplysninger, der allerede er indeholdt i registeret.

For hvert analyseregister skal Europols direktør i en instruks om oprettelse af registeret bl.a. fastlægge de persongrupper, der kan lagres oplysninger om, og typen af oplysninger, der skal lagres, deltagerne i analysegruppen på det tidspunkt, hvor registeret oprettes, og betingelserne for videregivelse af de lagrede personoplysninger, herunder til hvilke modtagere og under hvilke betingelser.

Alle deltagere i en analysegruppe kan søge oplysninger i registeret. Til analysegruppen er knyttet analytikere og andet personale ved Europol, der udpeges af direktøren, og forbindelsesofficerer og/eller eksperter fra de medlemsstater, der har leveret oplysningerne, eller som er berørt af analysen.

4. Det følger af rådsafgørelsens artikel 20, at Europol kun lagrer oplysninger i dataregistre, så længe det er nødvendigt for udførelsen af Europols opgaver. Det skal senest tre år efter registreringen undersøges, om det fortsat er nødvendigt at opbevare de pågældende oplysninger. Det kan ved denne gennemgang besluttes fortsat at lagre de pågældende oplysninger indtil næste gennemgang, der finder sted efter en ny treårsperiode, hvis lagringen stadig er nødvendig for udførelsen af Europols opgaver.

5. Rådsafgørelsens kapitel 5 indeholder bestemmelser om databeskyttelse og datasikkerhed, herunder bestemmelser om databeskyttelsesniveau, databeskyttelsesansvar og datasikkerhed.

Det følger således af artikel 35, at hver medlemsstat og Europol med henblik på Europols databehandling træffer foranstaltninger for bl.a. at forhindre uautoriseret registrering af oplysninger samt uautoriseret adgang til ændring eller sletning af registrerede personoplysninger og sikrer, at autoriserede personer kun får adgang til de oplysninger, som henhører under deres kompetence, og at det er muligt at undersøge og fastslå, til hvilke myndigheder, der kan videregives eller er blevet videregivet personoplysninger.

6. Reglerne om behandling af personoplysninger er med den nye Europol-forordning – Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 11. maj 2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol) – ændret således, at der med forordningen bl.a. er fastsat mere detaljerede regler om, til hvilke formål forskellige typer af oplysninger kan behandles, samt om kilder, adgang til og brug af oplysninger.

7. Det følger af artikel 18 i den nye Europol-forordning, at Europol kun kan behandle oplysninger, herunder personoplysninger, i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til agenturets målsætninger, og kun til følgende fire formål: a) krydstjek med henblik på at finde sammenhænge eller andre relevante forbindelser mellem oplysninger, b) analyser af strategiske eller tematiske art, c) operationelle analyser samt d) lettelse af informationsudveksling mellem medlemsstater, Europol, andre EU-organer, tredjelande og internationale organisationer.

Dataleverandøren (f.eks. medlemsstat, EU-organ, tredjeland eller internationale organisationer) bestemmer til hvilke(t) af de fire hjemlede databehandlingsformål oplysningerne kan behandles. Europol må kun behandle oplysninger til andre formål end dem, som dataleverandøren har meddelt

til, hvis dataleverandøren giver tilladelse hertil. Dataleverandøren kan fastsætte begrænsninger i adgangen til eller brugen af oplysningerne. Der henvises i den forbindelse til forordningens artikel 19.

8. Bilag 2 til forordningen regulerer de kategorier af personer og de kategorier af personoplysninger, der kan indsamles og behandles i forbindelse med databehandlingsformålene.

Det fremgår af bilag 2, at personoplysninger, der indsamles og behandles med henblik på *krydstjek*, skal vedrører personer, som i overensstemmelse med national ret mistænkes for at have begået eller deltaget i en strafbar handling, der henhører under Europols kompetence, eller som er dømt for en sådan handling, eller personer, om hvem der i henhold til national ret er konkrete indicier for eller en rimelige grund til at antage, at de vil begå strafbare handlinger, som henhøre under Europols kompetence.

For disse kategorier af personer kan der registreres oplysninger om bl.a. navn, fødedato og fødested, nationalitet, køn, bopæl, erhverv og opholdssted samt socialsikringsnummer, kørekort, identifikationsdokumenter og pasoplysninger og om nødvendigt oplysninger om andre kendetegn, som kan tjene til at identificere personen, herunder f.eks. fingeraftryksoplysninger og dna-profil. Der kan endvidere indsamles og behandles oplysninger om bl.a. strafbare handlinger, formodede strafbare handlinger samt oplysninger om, hvornår, hvor og hvordan de blev begået eller formodes begået og mistanke om medlemskab af en kriminel organisation.

Personoplysninger, der indsamles og behandles med henblik på *analyser af strategisk og tematisk art*, skal vedrører personer, som i overensstemmelse med national ret mistænkes for at have begået eller deltaget i en strafbar handling, der henhører under Europols kompetence, eller personer, om hvem der i henhold til nationale ret er konkrete indicier for eller en rimelige grund til at antage, at de vil begå strafbare handlinger, som henhøre under Europols kompetence. Der kan med henblik på analyser af strategisk og tematisk art ligeledes indsamles og behandles oplysninger om vidner, offer for en af de pågældende strafbare handlinger, eller om hvem visse omstændigheder giver grund til at antage, at de kan blive offer for en sådan strafbar handling, kontakt- og ledsagepersoner og personer, som kan skaffe oplysninger om de pågældende strafbare handlinger.

For disse kategorier af personer kan der bl.a. registreres personlige oplysninger så som navn, køn, fødselsdato, fødested, statsborgerskab, bopæl

mv., oplysninger om fysiske kendetegn, identifikationsdokumenter, erhverv og kvalifikationer, adfærd og anvendte kommunikations- og transportmidler mv.

9. Det følger af forordningens artikel 20, at medlemsstaterne har direkte adgang til oplysninger, som Europol opbevarer, når de er meddelt til brug for enten krydstjek eller analyser af strategiske og tematiske art.

Det følger endvidere af bestemmelsen, at medlemsstaterne har indirekte adgang baseret på et hit/no hit-system til oplysninger meddelt til brug for operationelle analyser i konkrete tilfælde. De tilknyttede person- eller sagsoplysninger udleveres kun efter en separat opfølgende procedure.

Europols ansatte, som er bemyndiget hertil af Europols administrerede direktør, har adgang til de oplysninger, som Europol behandler i det omfang, det er nødvendigt for, at de kan udføre deres opgaver.

Europol skal endvidere træffe de nødvendige foranstaltninger for, at Eurojust og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) kan få indirekte adgang baseret på et hit/no hit-system til oplysninger meddelt til brug for krydstjek, analyser af strategiske og tematiske art eller operationelle analyser. Der er endvidere mulighed for, at Europol og Eurojust kan indgå en samarbejdsordning, der på gensidig vis sikrer adgang til og mulighed for at søge i oplysninger, der er meddelt med henblik på krydstjek. Eurojust og OLAF kan kun foretage søgninger efter oplysninger med det formål at konstatere, om oplysninger hos Eurojust og OLAF svarer til de oplysninger, som Europol behandler.

10. Europol kan efter forordningens artikel 31 kun opbevare personoplysninger, så længe det er nødvendigt og står i rimeligt forhold til de formål, hvortil personoplysningerne behandles. Europol skal også efter forordningen senest tre år efter behandlingen af personoplysningen undersøge, om det fortsat er nødvendigt at opbevare de pågældende oplysninger. Europol kan ved denne gennemgang beslutte fortsat at lagre de pågældende oplysninger indtil næste gennemgang, der finder sted efter en ny treårsperiode, hvis lagringen stadig er nødvendig for udførelsen af Europols opgaver. Hvis det ikke besluttet at fortsætte opbevaringen af personoplysningerne, skal oplysningerne automatisk slettes efter tre år.

11. Forordningens kapitel 6 indeholder bestemmelser om databeskyttelsesgarantier, herunder bestemmelser om databeskyttelsesansvar, datasikker-

hed, den registreredes rettigheder og tilsyn.

Forordningen bestemmelser om databeskyttelse er til dels en videreførelse af reglerne i rammeafgårelsen. Forordningen indeholder dog også en række ændringer, som har til formål samlet at styrke databeskyttelsesordningen for Europol. Det drejer sig bl.a. om en styrkelse af den registreredes ret til indsigt i egne personoplysninger, som behandles af Europol samt tildelelse af kompetence for Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse til i samarbejde med de nationale tilsynsmyndigheder at føre tilsyn og sikre anvendelse af forordningens bestemmelser om beskyttelse af grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder med hensyn til Europols behandling af personoplysninger.

Endvidere er Europols forpligtelse til at foretage logning og dokumentation blevet udvidet. Europol skal således ifølge forordningens artikel 40 henblik på kontrol af lovligheden af databehandlingen samt med henblik på at udøve egenkontrol og sikre dataenes integritet og sikkerhed registrere indsamling, ændring, adgang, videregivelse, samkøring og sletning af personoplysninger. Der kan ikke ændres i loggen, og loggen eller dokumentationen skal slettes efter tre år, medmindre der indeholdes oplysninger heri, som stadig er nødvendig til løbende kontrol.

12. Den nye Europol-forordning finder anvendelse fra 1. maj 2017.